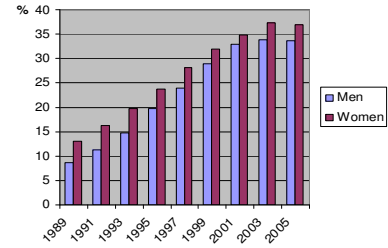

Datorarbete –nack-skuldernmärtä

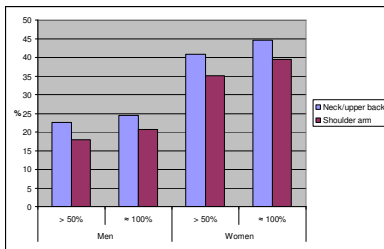
Agneta Lindegård Andersson
Ergonom/leg. Sjukgymnast
Sahlgrenska universitetssjukhus, Göteborg

Introduktion

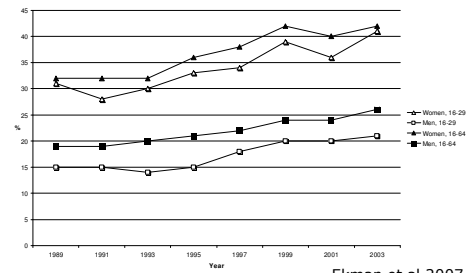
Andelen personer som rapporterar daglig datoranvändning 50% eller mer av total arbetstid

Symtom hos datoranvändare

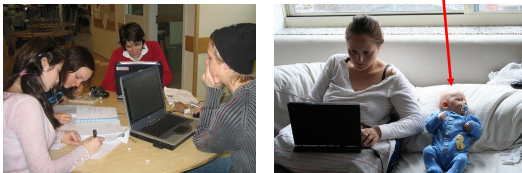
Prevalens av symtom i nacke/övre delen av ryggen samt axel/arm i relation till datorarbetstid hos män respektive kvinnor.

Andelen personer med symtom från nacken/skulderparti totalt

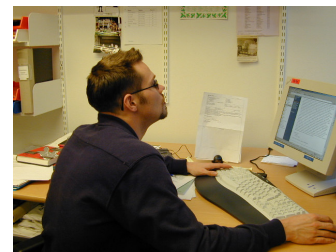
Ekman et al 2007

Tidig exponering ökar risken ?

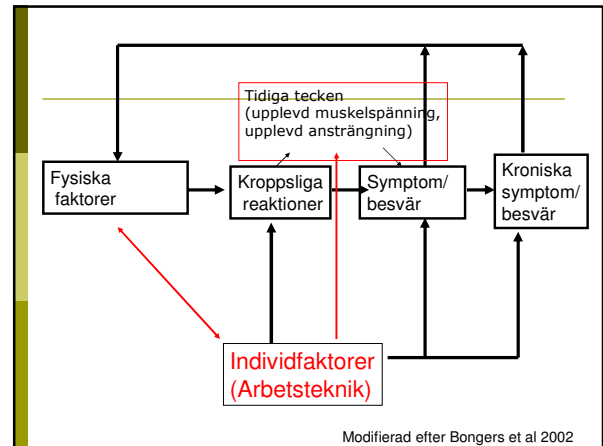
25% av samtliga ungdomar i Sverige (16-24 år) använder datorer "nästan" hela sin arbets/studie tid.
10% av männen och 19% av kvinnorna in åldergruppen 50-64 (Statistics Sweden 2005).

Tänkbara orsaker till symtom...

Identifierade riskfaktorer

- Långvarigt datorarbete (Jensen, 2003, Ariens et al, 2001, Karlqvist et al, 2002)
- Intensivt arbete med datormus (Blatter et al, 2002, Jensen, 2003,)
- Arbetsställningar (Gerr et al, 2002, Marcus et al, 2002, van den Heuvel et al, 2006)
- Psykosociala faktorer (Bongers et al, 2002 and 2006, Kryger et al, 2003, Hannan et al, 2005, Juul-Kristensen et al 2004)
- Arbetssteknik (Feuerstein et al, 2005, Juul-Kristensen et al, 2005)
- Arbetsplats layout (Juul-Kristensen et al, 2004, Korhonen et al, 2003, Rempel et al, 2006)

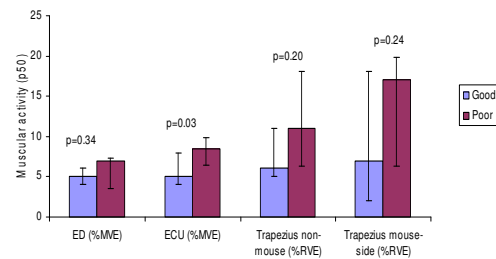

Samband fysiska faktorer - arbetsteknik

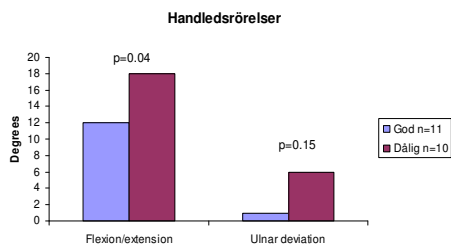
- Finns det ett samband mellan arbetstekniken vid datorarbete och uppmätt muskelaktivitet respektive uppmätta handledsvinklar ?

Resultat

Resultat

Hela dan på mig.....

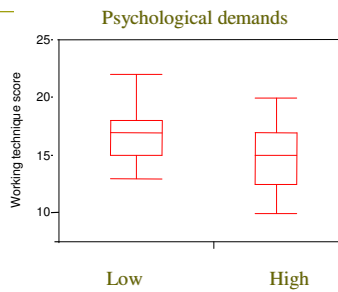
Ett antal timmar senare....

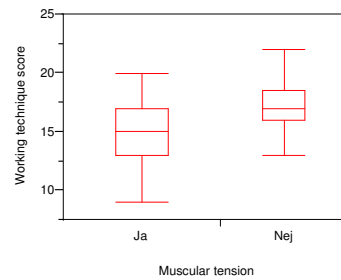
Deadline ...!

Arbetsteknik-Krav

Arbetsteknik och upplevd muskelspänning

Longitudinell studie

Arbetsteknik

Arbetsteknik	Nacke	Skuldra	Arm/hand
Män (M) n=174	0.8 (0.4-1.4)	1.0 (0.4-1.2)	1.0 (0.5-1.2)
Män (H) n=56	0.6 (0.3-1.3)	1.0 (0.3-2.7)	1.4 (0.5-2.4)
Kvinnor(M) n=199	1.0 (0.6-1.6)	1.4 (0.7-2.7)	1.4 (0.7-2.6)
Kvinnor (H) n=77	1.1 (0.6-1.8)	1.0 (0.4-2.2)	1.0 (0.4-2.0)

Ansträngning

Upplevd ansträngning	Nacke	Axel	Arm /hand
Män (Medel)	1.5 (0.9-2.2)	2.7 (1.5-4.6)	2.3 (1.3-3.9)
Män (Hög)	2.7 (1.5-4.9)	3.3 (1.2-8.6)	2.9 (0.9-9.1)
Kvinnor (Medel)	1.5 (1.0-2.0)	1.3 (0.9-2.1)	1.6 (1.0-2.3)
Kvinnor (Hög)	2.0 (1.3-2.8)	3.6 (2.1-5.9)	2.6 (1.2-5.6)

Intervention- Biofeedback-Information

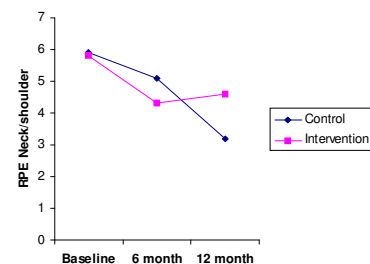
- Kan en intervention med biofeedback och ergonomisk information förbättra arbetstekniken och minska ansträngning hos unga datoranvändare ?

Förändringar över tid

Arbetsteknik	Kontrollgrupp N (%)	Interventionsgrupp N (%)
Förbättrad		
0-6 mån	8 (44)	7 (39)
0-12 mån	7 (41)	6 (38)
Oförändrad		
0-6 mån	2 (11)	2 (11)
0-12 mån	3 (18)	2 (13)
Försämrad		
0-6 mån	8 (44)	9 (50)
0-12 months	7 (41)	8 (50)

Results upplevd ansträngning

Slutsats

- Arbetstekniken påverkar/påverkas av både fysiska och psykosociala förhållanden på arbetsplatsen.
- Att mäta ansträngning i olika kroppsdelar i kan vara ett enkelt sätt att identifiera individer med ökad risk att utveckla symtom från nacke/skuldra/hand i samband med datorarbete.
- Osäkra effekter på arbetstekniken av träning med biofeedback och ergonomisk information.

Interventionsstudier

- Intervention med Biofeed back och ergonomisk information (Lindegård A, Gustafsson E, Ekman A, Hagberg M, Wahlström J) konf abstract Premus 2007) **Arbetsteknik**
- Effekter av användning av "tilläggsstiva" för arbetsbord vid datorarbete (Upjohn, Dumas et al, konf abstract Premus 2007) **Upplevd Komfort**
- Effekter av god synergonomi på symtom nacke/skuldra (Aarås, Horgen, Helland konf abstract Premus 2007) **Symtom**
- Biofeedback och muskelaktivitet i trapezius (Sogard, Blangstedt, Dahl konf abstract Premus 2007) **Muskelaktivitet**
- Effekter av ogynnsamma arbetställningar i handleden vid datorarbete (Rempel, Keir, Bach) konf abstract Premus 2007) **Karpaltunneltryck**

Att tänka på.....

Skräddarsy interventioner
bäst i praktiken

Tack för visad uppmärksamhet !

